

PŘEDMLUVA

(z tištěné formy PD)

Svazek, který předkládáme, obsahuje zpracování dat o pohybu obyvatelstva v Republice československé v roce 1957. Data za rok 1956 vyšla v řadě pramenných děl Československá statistika svazek č. 24.

Zpracování za rok 1957 je totožné se zpracováním za rok 1956 s výjimkou rozvodů, kde ministerstvo spravedlnosti na žádost Státního úřadu statistického provedlo zjišťování a třídění příčin rozvodů odlišně od dosavadního způsobu. V příčinách rozvodů se napříště budou rozeznávat příčiny, které byly u rozvádějících se osob již v okamžiku uzavření manželství, a příčiny, které vznikly teprve za trvání manželství. Výsledkem tohoto zpracování je tab. 7. Kromě toho bylo provedeno zpracování údajů o délce trvání rozvedeného manželství v kombinaci s věkem obou manželů. Toto zpracování je obsaženo v tab. 3. a znak o trvání manželství je vyňat z tab. 1.

K tabulkám o hospitalizaci porodů je vhodné upozornit, že od 1. ledna 1957 je poskytována porodní péče všem rodičkám (dosud pouze rodičkám nemocensky pojištěným buď přímo nebo prostřednictvím manžela). Stalo se tak na základě vyhlášky ministra zdravotnictví č. 2161956 Ú. 1., o bezplatném poskytování porodní péče. V našich datech se opatření neprojevovalo nijak výrazně, protože porod v ústavě se postupně stával samozřejmostí i při dřívější úpravě.

V územním zpracování došlo k změně odpadnutí desetitisícového města Poruby, která se stala od května 1957 městskou částí města Ostravy (XVI. část: Poruba, Pustkovec, Třebonice) při současné změně hranic mezi územím Ostravy a venkovským okresem ostravským. K městu byly přičleněny dosavadní samostatné obce Poruba, Svinov, Třebovice a Pustkovec a vyčleněna do venkovského okresu dosavadní městská část Hrobová. Tím se dosavadní plocha města zvětšila z 9 725 ha na 11 513 ha. Od 20. května 1957 došlo také ke změně hranic města Brna a jeho zvětšení z 13 940 ha na 17 121 ha připojením území v oblasti kníničské přehrady. Na přesuny obyvatelstva mezi městem a okolím neměla úprava vliv. Současně bylo území města nově rozděleno a to na 13 městských obvodů. Ke změně došlo také u města Bratislavy a to novým územním rozdělením na pět městských obvodů místo dosavadních čtyř. Také zde nedošlo ke změně v počtu obyvatelstva. Mezi desetitisícová města se zařadila Čadca s 10 057 obyvateli počátkem roku 1957 a Považská Bystrica s 10 856 obyvateli k 1. lednu 1957.

Statistické a publikační práce na tomto svazku po vědecké stránce řídil dr. Vladimír Srb a inž. Milan Kučera ve spolupráci s Františkem Podhorou na úseku sňatků, narozených a rozvodů, inž. Vladimírem Ziegenfussem a Tomášem Volným na úseku zemřelých a příčin smrti, s Růženou Jelínkovou, Anastázií Venhauerovou a Antonínem Galíčkem na úseku stěhování. Zpracování za Slovensko vedl František Ďurd'ovič. Zpracování statistiky rozvodů provedlo statistické oddělení ministerstva spravedlnosti za vedení dr. Zdeňka Müllera.

Rukopis tohoto svazku byl odevzdán do tisku v červnu 1960.

V Praze v červnu 1960.

Dr. František Fajfr,
předseda Státního úřadu statistického

Dr. Otto Kozák,
vedoucí odboru 22 - Obyvatelstvo